

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA
NA TERENIE POWIATU
TARNOGÓRSKIEGO
W 2012 ROKU**

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Badania stanu czystości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu tarnogórskiego w 2012 roku prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Delegatura w Częstochowie na stanowisku stacjonarnym zlokalizowanym w Tarnowskich Górach przy ulicy Litewskiej. Zakres pomiarów obejmował stężenia pyłu zawieszonego PM10, stężenia metali (ołów, kadm, nikiel i arsen) oraz benzo(a)pirenu zawartych w tym pyłe.

Poniżej w tabelach przedstawiono wyniki pomiarów z tego punktu.

Tabela 1. Stężenia pyłu zawieszonego PM10 w 2012 roku na stanowisku pomiarowym w Tarnowskich Górach

Lokalizacja	Pył zawieszony PM10 *		
	Stężenie maksymalne 24 godz. w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Stężenie roczne w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Liczba przekroczeń wartości 24-godz. dopuszczalnej
Tarnowskie Góry ul. Litewska	273,0	40,0	70

* Wartości dopuszczalne: dla 24 godz.: $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dla roku: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dopuszczalna częstość przekraczania wartości dopuszczalnej 24 godzinnej: 35 razy w roku

Tabela 2. Stężenia ołowiu w pyłe zawieszonym w 2012 roku na stanowisku pomiarowym w Tarnowskich Górach

Lokalizacja	Ołów *	
	Stężenie maksymalne 2-tygodniowe w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Stężenie roczne w $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Tarnowskie Góry ul.Litewska	0,190	0,051

* Wartość dopuszczalna dla roku: $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Tabela 3. Stężenia arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w 2012 roku na stanowisku pomiarowym w Tarnowskich Górach

Lokalizacja	Stężenie arsenu w ng/m^3		Stężenie kadmu w ng/m^3		Stężenie niklu w ng/m^3		Stężenie benzo(a)pirenu w ng/m^3	
	2- tygod. maksym alne	roczne	2- tygod. maksym alne	roczne	2- tygod. maksym alne	roczne	2- tygod. maksym alne	roczne

Tarnowskie Góry ul.Litewska	11,0	2,1	7,1	1,7	4,9	1,5	48,0	6,3
Wartości docelowe (termin osiągnięcia do 2013 r.)	-	6,0	-	5,0	-	20,0	-	1,0

Podsumowanie

Na podstawie prowadzonych w 2012 roku pomiarów w Tarnowskich Górach oraz pomiarów w stałych punktach położonych w innych strefach województwa śląskiego dokonano rocznej oceny jakości powietrza w powiecie tarnogórskim, należącym do strefy śląskiej.

Podstawę prawną klasyfikacji stref zgodnie z *art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. Nr 25 z 2008 roku, poz. 150)* stanowią dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy długoterminowe, określone w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 47 z 2008 roku, poz.281)*.

Powiat tarnogórski został sklasyfikowany jako strefa, w której obowiązują dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia i ochronę roślin.

Ocenę roczną ze względu na ochronę zdrowia przeprowadzono w oparciu o wyniki pomiarów zgodnie z w/w RMŚ w sprawie oceny dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu.

Na podstawie pomiarów stężeń pyłu PM10 i stężeń benzo(a)pirenu prowadzonych w Tarnowskich Górach przy ul. Litewskiej, powiat tarnogórski zakwalifikowano do klasy czystości C dla tych zanieczyszczeń powietrza. Natomiast dla stężeń ołowiu, arsenu, kadmu, niklu zawartych w tym pyłe w i nie przekraczających poziomów dopuszczalnych i docelowych, powiat tarnogórski mieścił się w klasie czystości A dla tych zanieczyszczeń powietrza. Klasa A świadczy o dobrym stanie jakości powietrza, co wskazuje na potrzebę dalszego utrzymywania stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na tym samym lub lepszym poziomie.

Na podstawie wyników pomiarów z punktów położonych w innych powiatach województwa śląskiego oceniono powiat tarnogórski pod względem dotrzymania dopuszczalnego poziomu benzenu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla i uzyskano klasę czystości A. Natomiast dla PM2.5 i ozonu uzyskano klasę wynikową C.

Klasyfikacja roczna powiatu tarnogórskiego pod względem ochrony roślin opierała się na przeprowadzonych w 2012 roku pomiarach dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu (parametr AOT40) w punkcie automatycznym WIOŚ w Katowicach usytuowanym w powiecie częstochowskim, w Złotym Potoku. Dla dwutlenku siarki i tlenków azotu jest to klasa A, dla ozonu jest to klasa C. Klasyfikację wynikową dla powiatu tarnogórskiego przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Wynikowe klasy dla powiatu tarnogórskiego dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów dla ochrony zdrowia i ochrony roślin

Nazwa substancji	Symbol klasy wynikowej w 2012 roku dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całego powiatu wg kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	Symbol klasy wynikowej w 2012 roku dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całego powiatu wg kryteriów określonych w celu ochrony roślin
Pył zawieszony PM10	C	-
Pył zawieszony PM2.5	C	
Dwutlenek siarki	A	A

Dwutlenek azotu	A	-
Tlenki azotu	-	A
Tlenek węgla	A	-
Benzen	A	-
Ozon	C	C
Ołów	A	-
Arsen	A	-
Kadm	A	-
Nikiel	A	-
Benzo(a)piren	C	-

Uzyskane wyniki klasy C wg kryterium w celu ochrony zdrowia dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2.5, benzo(a)pirenu oraz ozonu kwalifikują powiat tarnogórski do Programów Ochrony Powietrza dla tych zanieczyszczeń.

1. Powierzchniowe wody płynące

1.1. Wstęp

Klasyfikacja rzek w 2012 roku na terenie powiatu tarnogórskiego została wykonana w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych. Wymaga ona prowadzenie całorocznych badań w punktach monitoringowych i porównania wartości średniorocznych badanych wskaźników z normami ustalonymi w powyższym rozporządzeniu.

Przy wykonywaniu oceny korzystano również z Wytycznych dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska opracowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Pozwalają one zweryfikować oceny uzyskane w latach 2010-2011 i korzystając z zasady dziedziczenia ocen uaktualnić je na rok 2012.

Badano rzeki należące do zlewni Wisły: Brynicę, Potok spod Nakła oraz Rów Świerklaniecki, oraz rzeki należących do zlewni Odry : Dramę, Małą Panew wraz ze Stołą i ich dopływy.

Wykaz punktów monitoringu rzek wraz z podanym rodzajem monitoringu przedstawiono w tabeli 1.

2.1. Stan wód

Stan/potencjał ekologiczny wód w ciekach określono na podstawie wyników klasyfikacji elementów fizykochemicznych, biologicznych oraz hydromorfologicznych i przedstawiono w tabeli nr 2. Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że stan/potencjał ekologiczny rzek na terenie powiatu tarnogórskiego był bardzo zróżnicowany. Najwyższy, a więc stan bardzo dobry był w Dubielskim Potoku. Zarówno wskaźnik biologiczny – makrofity, jak i oceniane fizykochemiczne były w I klasie czystości.

Dobry i powyżej dobrego stwierdzono w Brynicy powyżej Zbiornika Kozłowa Góra, Psarce, Zacharowskim Rowie, Zimnej Wodzie, Pile oraz Małej Panwi w Miotku i powyżej ujścia Stoły. W punktach tych zarówno elementy biologiczne, jak i fizykochemiczne nie przekroczyły II klasy czystości. Najbardziej zanieczyszczonym ciekim była Stoła w m. Brynek, o czym zdecydował głównie wskaźnik biologiczny - makrobezkręgowce bentosowe w V klasie czystości. Wskaźniki fizykochemiczne z grupy biogennych oraz wskaźniki z grupy specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych – cynk i tal oceniono poniżej potencjału dobrego.

W dziewięciu punktach monitoringowych prowadzono badania wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, czyli substancji priorytetowych oraz innych zanieczyszczających. Ich ocena pozwala na określenie stanu chemicznego wód w badanym punkcie.

W Brynicy oraz Stole w ujściu do Małej Panwi stwierdzono WWA : Benzo(g,h,i)perylen oraz Indeno(1,2,3-cd)piren.

W wodach Granicznej Wody wystąpiły bardzo duże stężenia kadmu, który następnie docierał do wód Stoły oraz Małej Panwi w Krupskim Młynie. Zawartość kadmu przedstawiono w tabeli poniżej.

Lokalizacja punktu	Wartość średnia µg/l	Wartość maksymalna µg/l
--------------------	----------------------------	-------------------------------

Woda Graniczna - miejscowość Hanusek	57,000	113,800
Stoła - m.Brynek	14,040	26,000
Stoła - ujście do Małej Panwi (Potępa)	8,352	15,900
Mała Panew - poniżej ujścia Stoły (m.Krupski Młyn)	2,359	3,836

Wartość dopuszczalna dla kadmu według załącznika nr 9 rozporządzenia w sprawie klasyfikacji wód powierzchniowych z dnia 9 listopada Dz.U. nr 257 uzależniona jest od twardości wody, maksymalne st. średnioroczne przy twardości ≥ 200 mg CaCO_3/l może wynosić 0,25 $\mu\text{g/l}$, a maksymalne dopuszczalne 1,5 $\mu\text{g/l}$.

Kadm pojawił się również w wodach Potoku od Nakła, Zimnej Wody i Dębnicy, jednak jego stężenia nie były już tak wysokie.

W wodach Dramy w Zbrosławicach badano trichloroetylen oraz tertachloroetylen, których źródła znajdują się w wodach dołowych zabytkowej Kopalni w Tarnowskich Górach. W roku 2012 przekroczeń dopuszczalnych stężeń dla tych wskaźników nie stwierdzono.

1.3. Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych

1) Przydatność do spożycia

W Brynicy powyżej Zbiornika Kozłowa Góra przeprowadzono klasyfikację w oparciu o metodykę zawartą w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych norm ogólnego węgla organicznego oraz manganu.

2) Bytowanie ryb

Ocenę spełniania warunków dla bytowania ryb wykonano zgodnie z metodyką określoną w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U.Nr 176/2002 poz. 1455). Warunki te zostały spełnione w Brynicy powyżej zbiornika Kozłowa Góra, natomiast w Potoku od Nakła dopuszczalne stężenia przekroczył fosfor ogólny.

3) Eutrofizacja ze źródeł komunalnych

Ocenę wód zagrożonych eutrofizacją ze źródeł komunalnych przeprowadza się w oparciu o zasady obowiązujące w klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego w zakresie wskaźników określonych w załączniku nr 3 Tabela 7 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych. Na terenie powiatu tarnogórskiego ocenę eutrofizacji przeprowadzono w 15 punktach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Eutrofizacja wystąpiła w 6 punktach monitoringowych rzek: Potoku od Nakła, Rowu Świerklanieckiego, Potoku Grzybowickiego, Stoły (2 ppk) oraz Małej Panwi poniżej ujścia Stoły. W pozostałych badanych punktach eutrofizacji nie stwierdzono.

Tab. 1. Wykaz punktów monitoringu rzek w latach 2010-2012 na terenie powiatu tarnogórskiego

Lp	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Kilometr rzeki	Lokalizacja punktu		Kod ppk	Nazwa jcw na której jest zlokalizowany punkt pomiarowy	Typ abiotyczny	Silnie zmieniona lub sztuczna jcw (T/N)	Program monitoringu
			X	Y					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Brynica - powyżej zbiornika Kozłowa Góra	32,20	18,98171	50,45099	PL01S1301_1698	Brynica od źródeł do zbiornika Kozłowa Góra	5	N	diagnostyczny, celowy - przeznaczony dla wód pitnych, do bytowania ryb
2	Potok spod Nakła - m.Ostrożnica	1,00	18,96121	50,44888	PL01S1301_2147	Potok spod Nakła	6	N	operacyjny, celowy- do bytowania ryb
3	Rów Świerkłaniecki - m.Kozłowa Góra	0,50	18,96240	50,41576	PL01S1301_1699	Rów Świerkłaniecki	6	N	operacyjny
4	Potok Grzybowicki - ujście do Dramy	0,90	18,67909	50,38816	PL02S1301_1167	Drama do Grzybowickiego Potoku włącznie	6	N	operacyjny
5	Drama - m. Zbrostawice	18,40	18,75972	50,41667	PL02S1301_3210	Drama do Grzybowickiego Potoku włącznie	6	N	badawczy
6	Psarka (Babieniczka) - ujście do Małej Panwi-Miotek	0,40	18,95782	50,55032	PL02S1301_1175	Psarka	17	N	operacyjny
7	Zacharowski Rów - ujście do Małej Panwi	1,00	18,95380	50,54129	PL02S1301_1177	Zacharowski Rów	17	N	operacyjny
8	Zimna Woda - ujście do Małej Panwi (Kalety)	0,70	18,87818	50,57031	PL02S1301_1178	Zimna Woda	17	N	operacyjny

9	Dubielski Potok - ujście do Małej Panwi (Drutarnia)	0,60	18,86385	50,57792	PL02S1301_1179	Dubielski Potok	17	N	operacyjny
10	Mała Panew - m. Miotek (powyżej Kalet)	113,20	18,93301	50,54455	PL02S1301_1176	Mała Panew od Ligockiego Potoku do Stoły	19	T	operacyjny
11	Mała Panew - powyżej ujścia Stoły (koło Potępy)	86,00	18,65706	50,56803	PL02S1301_1181	Mała Panew od Ligockiego Potoku do Stoły	19	T	operacyjny
12	Woda Graniczna - miejscowość Hanusek	0,20	18,76322	50,51504	PL02S1301_1182	Stoła od źródła do Kanara	18	T	badawczy
13	Stoła - m.Brynek	9,00	18,73531	50,51874	PL02S1301_1183	Stoła od źródła do Kanara	18	T	operacyjny
14	Dębnica - ujście do Stoły (droga Tworóg - Posmyk)	1,80	18,71322	50,56267	PL02S1301_1185	Dębnica	18	N	operacyjny
15	Stoła - ujście do Małej Panwi (Potępa)	0,30	18,66134	50,56725	PL02S1301_1186	Stoła od Kanara do Małej Panwi	20	T	diagnostyczny
16	Piła - ujście do Małej Panwi - Borowiany	1,50	18,63886	50,55394	PL02S1301_1188	Piła	17	T	operacyjny
17	Mała Panew - poniżej ujścia Stoły (m.Krupski Młyn)	78,30	18,62447	50,57082	PL02S1301_1822	Mała Panew od Stoły do Lublinicy	19	N	operacyjny

Tab.2. Ocena rzek w punktach objętych monitoringiem na terenie powiatu tarnogórskiego - OCENA ZA 2012 R.

	Lokalizacja punktu pomiarowego	OCENA DZIEDZICZONA		Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	3.ELEMENTY FIZYKOCHEMICZNE							STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	Stan wód
		Rok, z którego dziedziczona jest klasa elementów fizykochemicznych 3.1-3.5	Rok, z którego dziedziczona jest klasa elementów fizykochemicznych 3.6			3.1. Stan fizyczny	3.2. Warunki tlenowe	3.3. Zasolenie	3.4. Zakwaszenie	3.5. Substancje biogenne	Klasa elementów fizykochemicznych (3.1-3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	139	140
1	Brynica - powyżej zbiornika Kozłowa Góra	2011	2011	II	I	I	II	II	I	II	II	II	DOBRY	PSD_sr	ZŁY
2	Potok spod Nakła - m.Ostrożnica	2010	2010	II	I	I	PSD	I	I	I	PSD	II	UMIARKOWANY	PSD_sr ^{1/}	ZŁY
3	Rów Świerklaniecki - m.Kozłowa Góra	2010	2010	III	I	I	II	II	I	PSD	PSD	II	UMIARKOWANY		ZŁY
4	Potok Grzybowicki - ujście do Dramy			IV	I	I	PSD	II	I	PSD	PSD		SŁABY		ZŁY

5	Drama - m. Zbrosławice																DOBRY ^{1/}	
6	Psarka (Babieniczka) - ujście do Małej Panwi-Miotek			II	I	I	II	I	I	II	II		DOBRY					
7	Zacharowski Rów - ujście do Małej Panwi			II	I	I	I	I	I	I	I		DOBRY					
8	Zimna Woda - ujście do Małej Panwi (Kalety)			I	I	I	II	I	I	I	II		DOBRY	PSD ^{1/}			ZŁY	
9	Dubielski Potok - ujście do Małej Panwi (Drutarnia)			I	I	I	I	I	I	I	I		BARDZO DOBRY					
10	Mała Panew - m. Miotek (powyżej Kalet)	2011		II	II	I	II	I	I	I	II		DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO					
11	Mała Panew - powyżej ujścia Stoły (koło Potępy)			I	II	I	I	I	I	I	I		DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO					
12	Woda Graniczna - miejscowość Hanusek				II	I	PPD	PPD	I	PPD	PPD	PPD		PSD ^{1/}			ZŁY	
13	Stoła - m.Brynek			V	II	I	II	II	I	PPD	PPD	PPD	ZŁY	PSD ^{1/}			ZŁY	
14	Dębница - ujście do Stoły (droga Tworóg - Posmyk)			II	I	I	II	I	I	I	II	PSD	UMIARKOWANY	PSD ^{1/}			ZŁY	
15	Stoła - ujście do Małej Panwi (Potępa)	2011		IV	II	I	II	I	I	PPD	PPD	PPD	SŁABY	PSD			ZŁY	
16	Piła - ujście do Małej Panwi - Borowiany			II	II	I	I	I	I	II	II		DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO					
17	Mała Panew - poniżej ujścia Stoły (m.Krupski Młyn)	2011		III	I	I	II	I	I	PSD	PSD	PSD	UMIARKOWANY	PSD ^{1/}			ZŁY	

Tab. 2. cd **Objaśnienia**

Klasa elementów biologicznych			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	I	I
II	stan db / potencjał db	II	II
III	stan / potencjał umiarkowany	III	III
IV	stan / potencjał słaby	IV	IV
V	stan / potencjał zły	V	V
Klasa elementów hydromorfologicznych			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	I	I
	potencjał db	II	II
Klasa elementów fizykochemicznych (3.1-3.6)			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	I	I
II	stan db / potencjał db	II	II
PSD	poniżej stanu / potencjału dobrego	PPD	PPD
stan / potencjał ekologiczny			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
BARDZO DOBRY	stan bdb / potencjał maks.	DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO	DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO
DOBRY	stan db / potencjał db		
UMIARKOWANY	stan / potencjał umiarkowany	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
SŁABY	stan / potencjał słaby	SŁABY	SŁABY
ZŁY	stan / potencjał zły	ZŁY	ZŁY
stan chemiczny			
DOBRY	stan dobry		
PSD_sr	poniżej stanu dobrego	przekroczone stężenia średnioroczne	
PSD_max		przekroczone stężenia maksymalne	
PSD		przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne	
stan			
DOBRY	stan dobry		
ZŁY	stan zły		

^{1/} w zakresie wybranych wskaźników

Tab. 1 Klasyfikacja wód podziemnych badanych w sieci krajowej – badania wykonywane na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

Numer Monbada	Identyfikator UE	PUWG 1992 X	PUWG 1992 Y	Powiat	Gmina	Miejscowość	RZGW	JCWPd	Stratygrafia	Wskaźniki w III klasie	Wskaźniki w IV klasie	Wskaźniki w V klasie	Klasa jakości w punkcie - końcowa 2012
1899	PL01G117_001	496514,58	290305,87	tarnogórski	Miasteczko Śląskie	Żyglin	Gliwice	117	T1+2	O2, Zn			III
2673	PL02G130_003	480858	274203,99	tarnogórski	Zbroślawice	Szalsza	Gliwice	130	T2	O2, Ca, HCO3			III
2677	PL01G132_005	494622,01	285803,01	tarnogórski	Świerklaniec	Świerklaniec	Gliwice	132	T2	Temp, NO3, Ca			III
877	PL02G116_001	478707,23	291320,41	tarnogórski	Tworóg	Połomia	Wrocław	116	T2	O2			III
878	PL02G116_002	478693,36	291301,94	tarnogórski	Tworóg	Połomia	Wrocław	116	T2	O2, Fe			III
879	PL02G116_003	478685,45	291292,71	tarnogórski	Tworóg	Połomia	Wrocław	116	Q	O2, Fe			III
903	PL02G116_020	497005,92	298522,23	tarnogórski	Kalety	Kalety	Wrocław	116	T				II
1704	PL02G131_002	488959,61	287046,31	tarnogórski	Tarnowskie Góry	Tarnowskie Góry	Wrocław	131	T2				II
2676	PL02G131_003	478732	285719,99	tarnogórski	Zbroślawice	Krasowe	Wrocław	131	T				II
2714	PL02G116_012	497200,98	299099,55	tarnogórski	Kalety	Mokrus	Wrocław	116	T2	O2, Fe			III

Tab. 2 Klasyfikacja wód podziemnych badanych w sieci regionalnej – badania wykonywane przez Laboratorium WIOŚ w Katowicach – Pracownia w Częstochowie

L.P.	Numer punktu	Nazwa punktu	JCWPd	GZWP	Stratygrafia ujętej warstwy	Klasa jakości 2011	Klasa jakości 2012	Wskaźniki odpowiadające poszczególnym klasom jakości ¹⁾ 2012			Powiat	Gmina	Współrzędne geograficzne PUWG 1992		RZGW
								III klasa	IV klasa	V klasa			X_92	Y_92	
		0084/R	Tworóg	116	327	T2	II	II	O ₂		tarnogórski	Tworóg	480256,00	296869,00	Wrocław
2		T205/R	Bibiela	116	327	T2	II	II	O ₂		tarnogórski	Kalety	497312,00	296068,00	Wrocław
3		0001/R	Żyglin	117	327	T2	III	III	Zn, O ₂		tarnogórski	Świerklaniec	496514,00	290305,00	Gliwice
4		0081/R	Zendek	117	327	T2	IV	IV		NO ₃	tarnogórski	Ożarowice	505715,00	292445,00	Gliwice
5		0086/R	Karchowice	130	330	T2	III	III	NO ₃		tarnogórski	Zbrośławice	477072,00	281108,00	Gliwice
6		0082/R	Tarnowskie Góry	131	330	T2	III	III	Ca, NO ₃		tarnogórski	Tarnowskie Góry	489018,00	283935,00	Wrocław
7		0083/R	Miedary	131	330	T2	II	II	O ₂		tarnogórski	Zbrośławice	481654,00	288232,00	Wrocław

Objaśnienia:

JCWPd Jednolita Część Wód Podziemnych

GWZP Główny Zbiornik Wód Podziemnych

RZGW Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej

T poziom wodonośny - trias

1) ocena wg. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143 poz. 896).

**DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA
WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU
OCHRONY ŚRODOWISKA
w KATOWICACH
NA TERENIE
POWIATU TARNOGÓRSKIEGO
W 2012 r.**

1. Działalność kontrolna

Przedmiotem kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska są wszelkie instalacje i zakłady, z których emisje zanieczyszczeń do powietrza, do wód lub do ziemi, oraz w których działania w zakresie gospodarki odpadami, podlegają wymogom dotyczącym uzyskania pozwolenia lub zezwolenia oraz których eksploatacja wykracza poza ramy powszechnego korzystania ze środowiska.

Większość kontroli ma charakter planowy i wynika z ogólnej polityki państwa dążenia do realizacji założonych celów ekologicznych. W planowanych kontrolach uwzględniane są również podmioty wskazane przez organy administracji samorządowej. Część wniosków skierowanych przez ww. organy do WIOŚ o przeprowadzenie kontroli, a także wnioski mieszkańców dotyczące uciążliwości powodowanych działalnością podmiotów gospodarczych rozpatrzono w oparciu o przeprowadzone kontrole interwencyjne.

Na terenie powiatu tarnogórskiego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach - Delegatura w Częstochowie w roku 2012 przeprowadził 44 kontrole z wyjazdem w teren.

Tabela nr 1. Ilość kontroli w roku 2012

Rodzaj kontroli	2012 r.	
	Ilość	w tym z pomiarem /poborem
Kontrole kompleksowe	8	0
Kontrole problemowe	18	1
Kontrole interwencyjne	16	6
Rozpoznanie zanieczyszczenia w terenie	2	1
Ogółem	44	8

Kontrole planowe w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska przeprowadzane były przez WIOŚ w Katowicach zgodnie z wyznaczonymi celami kontrolnymi, uwzględniającymi wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz potrzeby Wojewody i innych organów rządowych i samorządowych.

Najczęściej sprawdzano przestrzeganie wymagań zakresie:

- oceny prawidłowości postępowania z odpadami w tym odpadami niebezpiecznymi
- ograniczenia ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lub do ziemi
- ograniczenia zanieczyszczeń emitowanych do powietrza ze źródeł technologicznych i energetycznych
- wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska
- ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego
- działalności polegającej na recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji
- ochrony środowiska przed hałasem
- oceny realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom
- oceny wypełniania wymagań ochrony środowiska przez inwestorów

W tabeli nr 2 przedstawiono najczęstsze cele sprawdzane w roku 2012 zarówno podczas kontroli planowych jak i nieobjętych planem kontroli (w tym interwencyjnych).

Tabela nr 2. Ilość kontroli przeprowadzonych w poszczególnych celach

<i>Cele kontroli</i>	<i>2012 r.</i>
Ocena prawidłowości postępowania z odpadami w tym odpadami niebezpiecznymi	16
Wnoszenie opłat za korzystanie ze środowiska	15
Ograniczenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lub do ziemi	9
Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza ze źródeł technologicznych i energetycznych	8
Przeprowadzanie kontroli przestrzegania wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego	8
Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu	4
Prowadzenie kontroli w zakresie działalności polegającej na recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	4
Sprawdzenie wiarygodności danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń	4
Ocena realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom	4
Ocena przestrzegania wymogów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	3
Przestrzeganie przepisów w zakresie międzynarodowego obrotu odpadami	1
Przestrzeganie przepisów w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami, uiszczania opłaty produktowej oraz o opakowaniach i odpadach opakowaniowych	1
Przestrzeganie wymagań w zakresie eksploatacji składowisk odpadów	1
Ocena wypełniania wymagań ochrony środowiska przez inwestorów	1
Sprawdzenie zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw oraz oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.	1
Przestrzeganie zasad postępowania z substancjami zubażającymi warstwę ozonową	1
Ocena wypełniania wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie REACH	1

W roku 2012 przeprowadzono 2 kontrole związane z rozpoznaniem zanieczyszczenia w terenie, dotyczyły one zgłoszeń:

- zanieczyszczenia gruntu na terenie hałdy w miejscowości Przezchlebie ;
- uciążliwości zapachowych związanych z wylewaniem ciekłych odchodów zwierzęcych na użytki rolne na terenie działek położonych na zachód od skrzyżowania ul. Wyzwolenia z ul. Obwodową Zachodnią.

2. Działalność pokontrolna

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami WIOŚ zastosował dostępne prawem środki dyscyplinujące, adekwatne do stwierdzonych naruszeń, w celu przymuszenia podmiotów do spełnienia obowiązków wynikających z przepisów, pozwoleń (decyzji) oraz zezwoleń określających zakres i warunki korzystania ze środowiska.

2.1. Zarządzenia pokontrolne

Zarządzenie pokontrolne jest formą działań w celu wyegzekwowania obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych oraz przepisów ochrony środowiska, nie zawiera ono dodatkowych

zobowiązań, a jedynie stanowi przypomnienie o podstawowych obowiązkach wynikających z przepisów ochrony środowiska (nie jest dokumentem nie mającym cech aktu administracyjnego w rozumieniu kpa).

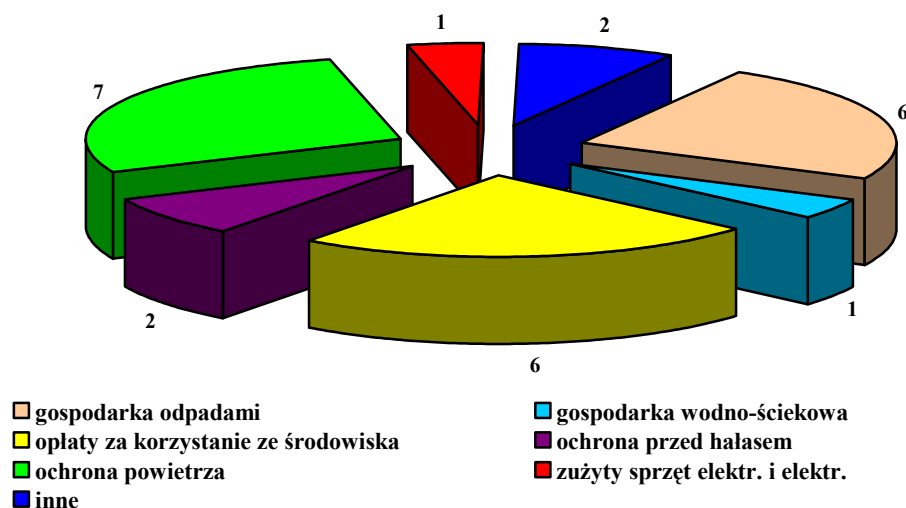
W roku 2012 WIOŚ wydał 15 zarządzeń pokontrolnych dla podmiotów zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego, obejmujących 25 zaleceń.

Do najczęstszych zadań określanych w zarządzeniach było między innymi zobowiązanie do :

- zwrócenia się do właściwego organu administracji do spraw ochrony środowiska celem uporządkowania stanu formalnoprawnego np. uzyskania: decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub złożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, pozwolenia wodnoprawnego,
- usunięcia stwierdzonych naruszeń przepisów ochrony środowiska np. realizowanie obowiązku przeprowadzania pomiarów emisji, wykonanie punktów do pomiaru emisji, prowadzenia ewidencji odpadów oraz ewidencji zawierających informacje o: ilości i rodzajach gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza, ilości, stanie i składzie ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi
- przedstawienia zamierzonych działań celem zapobiegania powstawaniu nieprawidłowości np. poprawy eksploatacji instalacji, intensyfikacji prac inwestycyjnych proekologicznych.
- realizowania obowiązku sprzedania ewidencji niezbędnych do określenia wysokości opłat za korzystanie ze środowiska.

Strukturę obowiązków nałożonych w zarządzeniach pokontrolnych przedstawia Ryc. nr 1.

Ryc. 1. Ilość obowiązków nałożonych w zarządzeniach pokontrolnych, z podziałem na poszczególne komponenty środowiska

2.2. Wystąpienia pokontrolne

Wystąpienia pokontrolne są formą działań pokontrolnych stosowanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska w przypadkach stwierdzenia potrzeby włączenia innych organów do współdziałania w wyegzekwowaniu usunięcia przez kontrolowane podmioty naruszeń wymagań ochrony środowiska oraz innych przepisów wynikających z mocy prawa.

Ilość wystąpień pokontrolnych dotyczących podmiotów zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3. Wystąpienia pokontrolne

Wyszczególnienie	2012r.
Marszałek Województwa Śląskiego	1
Starosta Tarnogórski	7
Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Tarnowskich Górach	1
KP PSP w Tarnowskich Górach	1
Urząd Dozoru Technicznego Oddział W Dąbrowie Górniczej	1
Ogółem	11

2.3. Kary pieniężne i mandaty

Głównym środkiem restrykcyjnym stosowanym w celu przymuszenia podmiotu do przestrzegania wymagań ochrony środowiska są kary pieniężne. Decyzje o charakterze pieniężnym wydawane są w przypadkach stwierdzenia przekroczeń określonych w pozwoleniach: zintegrowanych, na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi oraz decyzjach o dopuszczalnych poziomach hałasu.

W roku 2012 WIOŚ – Delegatura w Częstochowie wydała 4 decyzje o karze biegnącej, w tym 3 za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu oraz 1 za naruszenie decyzji w zakresie dopuszczalnej wielkości emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza.

Na podstawie ostatecznych decyzji określających wymiar kary biegnącej, wojewódzki inspektor ochrony środowiska podejmuje decyzję o wymierzeniu kary za okres do dnia 31 grudnia każdego roku jeżeli do tego dnia przekroczenie lub naruszenie nie zostało usunięte lub do dnia ustania przekroczenia lub naruszenia.

W przypadkach gdy przewidziana wysokość kary nie przekracza 800 zł WIOŚ nie wszczyna postępowania w sprawie wymierzenia kary. W oparciu o ww. postawę prawną umorzono jedno postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej.

W omawianym okresie wydano 1 decyzję o karze pieniężnej (za okres trwania naruszeń w 2011 r.).

W 2012 r. HEMARPOL Bogaccy Sp. Jawna wystąpiła z wnioskiem o odroczenie terminu płatności kary pieniężnej w trybie art. 316-318 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska i nie skorzystał z możliwości zmniejszenia wymierzonej kary o sumę środków własnych wydatkowanych na realizację przedsięwzięcia proekologicznego (art. 319 ww. ustawy).

Jednostki organizacyjne lub osoby fizyczne których działalność jest źródłem naruszania wymagań ochrony środowiska ponoszą koszty pobierania próbek oraz wykonywania pomiarów. W 2012 r. wydano 3 decyzje o kosztach kontroli.

Inspektorzy WIOŚ posiadają również uprawnienia do nakładania mandatów karnych za stwierdzone naruszenia wymagań ochrony środowiska, określone w § 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 września 2002 r. w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz.U. Nr 151/02 poz. 1253 z późniejszymi zmianami).

Najczęstszym powodem do nałożenia grzywny jest obecnie:

- eksploataowanie instalacji bez wymaganych prawem pozwoleń z zakresu ochrony środowiska lub z naruszeniem jego warunków,
- nie wykonywanie okresowych badań kontrolnych,
- wytwarzanie odpadów bez wymaganego pozwolenia,
- nie złożenie informacji o wykonaniu zarządzenia pokontrolnego,

- nie wypełnianie obowiązków określonych art. 287 ust. 1 Prawa ochrony środowiska tj. nie prowadzenie wymaganych ewidencji.

W roku 2012 nałożono na prowadzących działalność gospodarczą 3 grzywny na kwotę 800,00 PLN. Ponadto w 16 przypadkach pouczone przedstawicieli zakładów o ich obowiązkach wynikających z przepisów związanych z ochroną środowiska.

2.4. Decyzje o charakterze niepieniężnym

WIOŚ podejmując działania dyscyplinujące podmioty do przestrzegania wymagań ochrony środowiska nakłada również sankcje o charakterze niepieniężnym.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w oparciu o art. 365 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska wstrzymuje lub w oparciu o art. 367 ust 1 ww. ustawy może wstrzymać użytkowanie instalacji jeżeli eksploatowana jest ona bez wymaganych prawem pozwoleń lub decyzji lub z naruszeniem ich warunków.

W roku 2012 nie wszczęto żadnego postępowania w oparciu o ww. podstawę prawną.

2.5. Zaświadczenia

Wojewódzcy Inspektorzy Ochrony Środowiska, na podstawie przepisów szczególnych są uprawnieni do wydawania określonych tymi przepisami zaświadczeń i opinii oraz informacji, na wniosek zainteresowanego podmiotu.

Wydawane zaświadczenia i opinie dotyczą między innymi :

- informacji o zakresie oddziaływania na środowisko lub braku naruszeń wymogów ochrony środowiska przez zakłady przemysłu przetwórczego oraz gospodarstwa rolne, które złożyły wnioski o dofinansowanie w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz obszarów wiejskich”, w zakresie działania „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” oraz „Ułatwianie startu młodym rolnikom” Jednym bowiem z warunków zakwalifikowania wniosku, a następnie uzyskania dofinansowania jest uzyskanie od wojewódzkiego inspektora informacji o przestrzeganiu wymagań ochrony środowiska.
- zaświadczeń stwierdzających, że obiekty budowlane i urządzenia techniczne przeznaczone do wykonywania działalności gospodarczej spełniają wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska, w oparciu o art. 12 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.
- zaświadczeń stwierdzających, że obiekty budowlane i urządzenia techniczne przeznaczone do wykonywania działalności gospodarczej objętej wnioskiem o zezwolenie na wyrób alkoholu etylowego lub wyrobów tytoniowych spełniają wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska
- opinii odnośnie wpływu zakładanego ładowiska na środowisko
- potwierdzenia o nie zaleganiu z płatnościami z tytułu administracyjnych kar pieniężnych wymierzonych na podstawie przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska (art. 298)

WIOŚ w Katowicach na wniosek prowadzących gospodarstwa rolne, hodowlane oraz podmiotów ubiegających się o pomoc finansową udzielaną przez ARiMR w ramach działania „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013” obejmującego: „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”, „Modernizację gospodarstw rolnych” i „Ułatwienie startu młodym rolnikom” - wydał 4 zaświadczenia dotyczących spełnienia wymagań ochrony środowiska (w tym jedno negatywne).

Na wniosek GIOŚ przekazano 4 opinie sporządzonych w oparciu o art. 5 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U Nr 124/2007 poz. 859 z późniejszymi zmianami).

W roku 2012 sprawdzono również 4 ankiety w sprawie rzetelności wypełniania rocznego sprawozdania z działalności stacji demontażu za rok 2009 do NFOSiGW oraz wydano jedno zaświadczenie w trybie art. 12 ust.2 pkt 10 ustawy z d. 22.06.2001 r. o wykonywaniu działalności

gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu mat. Wybuchowymi, bronią amunicja oraz wyrobami i technologia o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

Ponadto podmiotom korzystającym z instrumentów pomocy finansowej z udziałem funduszy unijnych wydawane są zaświadczenia o nie zaleganiu z płatnościami z tytułu administracyjnych kar pieniężnych za naruszanie warunków ochrony środowiska.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. nr 44 poz. 287 z późn. zm.) „Rada gminy, rada powiatu i sejmik województwa przynajmniej raz w roku rozpatrują informację wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stanie środowiska na obszarze województwa. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska informuje wójta, burmistrza (prezydenta miasta), zarząd powiatu i zarząd województwa o wynikach kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla danego terenu”.

Ponadto w myśl art. 28 powoływanej wyżej ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska zapewnia się informowanie społeczeństwa o stanie środowiska a właściwy organ Inspekcji nieodpłatnie udostępnia organom administracji rządowej oraz organom samorządu terytorialnego wyniki badań i obserwacji oraz oceny dokonywane w ramach informacji o środowisku.

W związku z powyższym Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Częstochowie działając na podstawie art. 28 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska przesłał Staroście Tarnogórowskiemu Informację o stanie środowiska na terenie Powiatu Tarnogórowskiego w 2012 roku. Informacja przedmiotowa zawiera kryteria oceny wyników badań i raporty z badań w określonych punktach pomiarowych. Przedstawia stan środowiska na terenie Powiatu Tarnogórowskiego w aspekcie powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i wód podziemnych.